

Tekstin digitointi Kansallisarkistossa

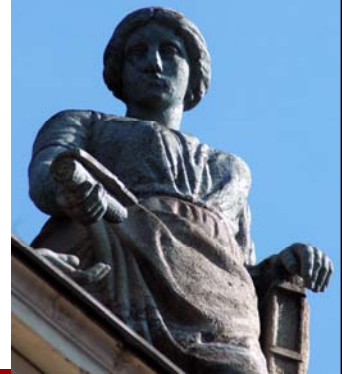
19.11.2009
ISTVÁN KECSKEMÉTI
yksikönjohtaja, FT

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

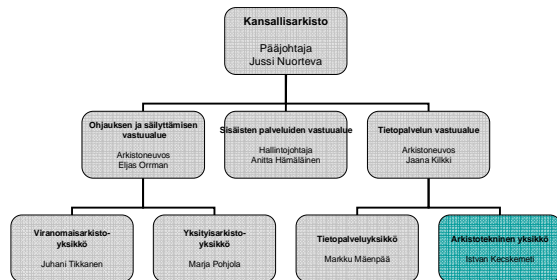
Tehtävä

Arkistolaitoksen tehtävänä on **varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja edistää niiden tutkimuskäyttöä**. Arkistolaitoksen tehtäviin kuuluu myös arkistotoimen ohjaaminen, kehittäminen ja tutkiminen.

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Organisaatio

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Arkistotekninen yksikkö

Konservointi

Laaja paperiaineistojen kuntokartoitus 2008-2009
Konservoinnin dokumentointi tietokantaan
Hometutkimukset
Suojamateriaalitutkimus
Säilytysolosuhteista huolehtiminen; arkistotilaohje
Arkistokelpoisuusmääräys

Digitointi

1.000.000 6.12.2007, 2.000.000 3.11.2009, 5.000.000 2010
Digitoinnin laatuksiteerit
OPM erillisrahoituksella laaja digitointihanke

Mikrofilmaus

Osana digitointiprosessia
Mikrofilmauksen laatuksiteerit
Digitoinnin ja mikrofilmauksen suhde säilytyksessä
Ohjeiden laatiminen, konsultointi, koulutus

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Mikrokuvaus ja digitointi arkistolaitoksessa

Mikrokuvaus rullalle, 2 kpl 35 mm ja 1 kpl 16 mm kameraa

Harmaasävydigitointi alkuperäisistä asiakirjoista ja sidoksista

Harmaasävydigitointi mikrofilmirullista

Väridigitointi alkuperäisistä asiakirjoista ja sidoksista

Väridigitointi kookkaista kartoista ja piirroksista

Mikrokuvaus osana digitointiprosessia → kaikki kuvattava digitoidaan, myös aiemmin kuvattuja rullia digitoidaan.

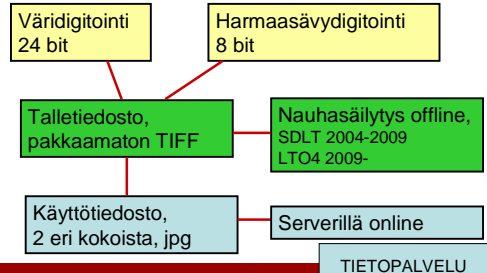
Vuosituotanto MF 100.000, digitointi 300.000 → yli 1.000.000

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Digitointitoiminta ja tallennus Kansallisarkistossa

Arkistolaitoksen suositus asiakirjallisen kulttuuriperinnön digitoinnin laatuksiteereiksi AL/11130/07.01.02.04.02/2008

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Mustavalko vai harmaasävy?

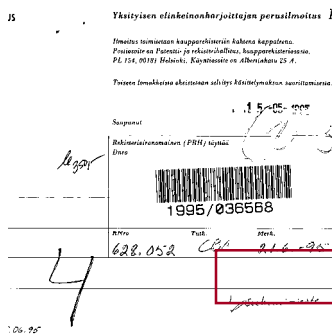
Värillinen
24 bit 300
ppi
digitoitu
tiedosto,
pakkaama-
ton tiff

Mustavalko vai harmaasävy?

8 bit
harmaasävy

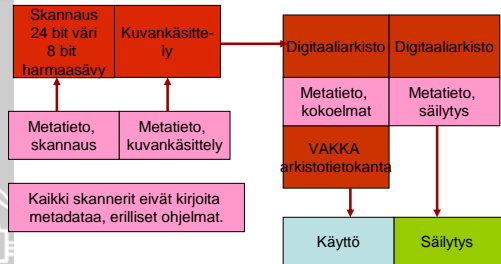
Mustavalko vai harmaasävy?

1 bit
mustavalko

KIIRE
KATOAA?

Metatieto

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Tekninen metatieto, TIFF

Skannaus

AY-tunnus
- XMP-dc
- Title
Digitointipaikka (yritys), Digitointija (nimi)
- XMP-dc
- Creator
Digitointiaika
- XMP-xmp
- CreateDate
Laite
- TIFF Properties
- Make
Malli
- TIFF Properties
- Model
Ohjelmisto
- XMP-xmp
- CreatorTool

Kuvankäsittely

Kuvankäsittelypaikka (yritys), kuvankäsittelijä
- XMP-dc
- Contributor
Kuvankäsittelyaika
- XMP-xmp
- ModifyDate
Kuvankäsittelyohjelma(t)
- xmpMM:History
SoftwareAgent
Kuvankäsittelyhistoria
- xmpMM:History
Esim. Photoshop CS4 lüydentää kuvankäsittelytiedot automaattisesti lukuun ottamatta Contributor-kenttää.

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

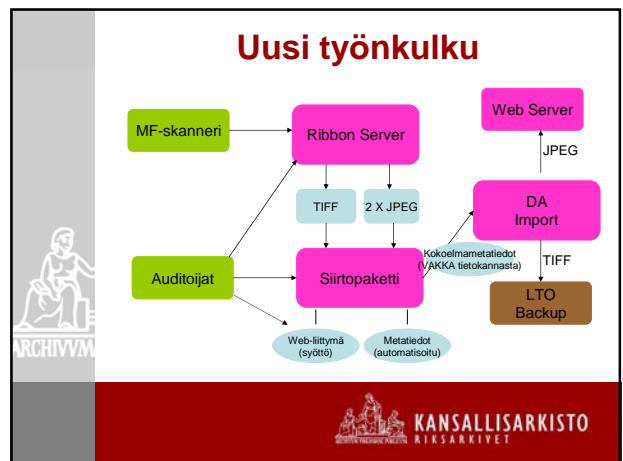
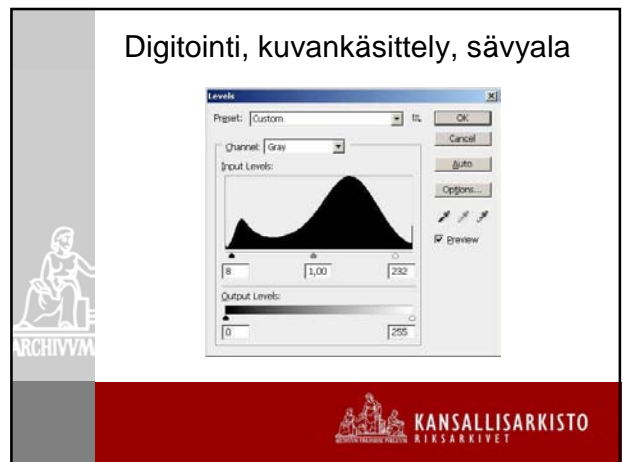
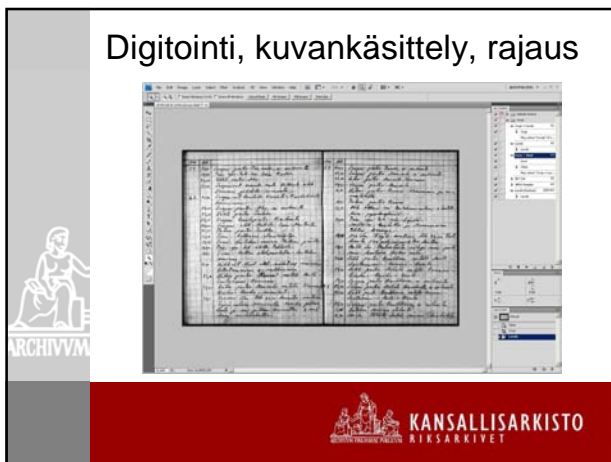
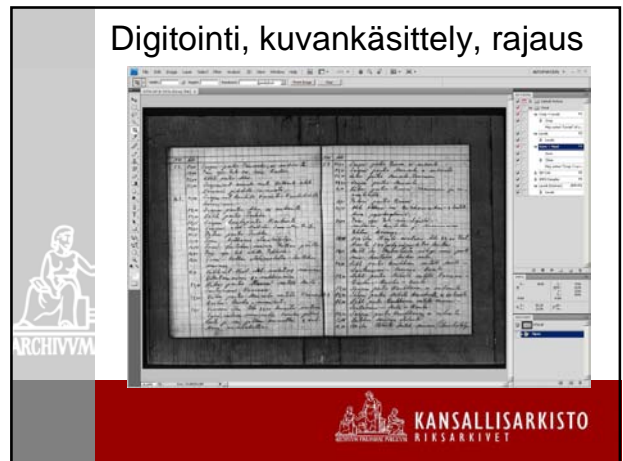
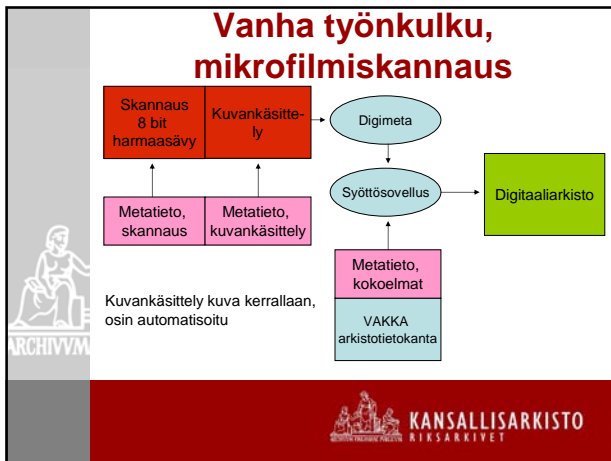
Tekninen metatieto, jpg

Skannauksen jälkeen jpg kuvaan talletetaan vain tekninen AY-tunnus:

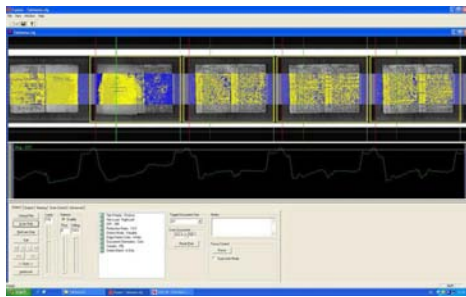
AY-tunnus
- XMP-dc
- Title

Säilytyksen metadata sama kuin TIFF

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Harmaasävvykannaus, mikrofilmi

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Digitaaliarkistoon syöttäminen

Säilytyksen metadata perustuu premis tietomalliin. Tietomallia ei käytetä kokonaan, vaan mallista on poimittu keskeisimmät elementit. Säilytykseen liittyviä metadata on tallennettuna tietokantaan.

Säilytykseen liittyviä metatietoja ovat muun muassa eheystunniste (MD5), tallennusaika, tallennusaika, migraatioajankohdat.

VAKKA tietokanta perustuu ISAD ja ISAAR standardeihin. Jokaisessa kuvassa on viittaus VAKKA tietokannan avaimiin (tekninen AY-tunnus). Tämän lisäksi TIFF kuvaan on liitetty arkistonmuodostajan, arkiston, sarjan, sekä arkistoyksikön nimekkeet sekä arkistoyksikön yksilöivä tunnus. Nämä tiedot ovat liitetty XMP menetelmällä TIFF kuvaan turvaamaan aineiston yksilöinti myös tulevaisuudessa.

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

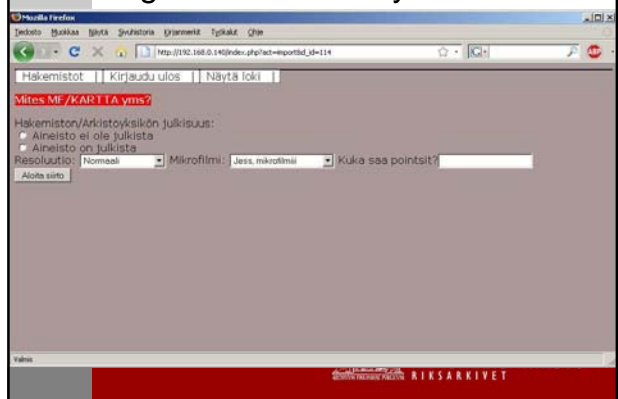
Digitaaliarkistoon syöttäminen

Säilytettäviin TIFF (ja myös JPEG-) kuviin liitetään Digitaaliarkistossa kuvia vastaanotettaessa:
dc:Title at3_aynimeke dc:Identifier sisääntulevien kuvien dc:Title (eli ay-tunnus)
dc:Creator = "National Archives of Finland"
dc:Relation = "VAKKA ARCHIVAL DATABASE, NATIONAL ARCHIVES OF FINLAND"
dc:Description
"Records creator: at3_amnimeke
Archive/Fond: at3_nimeke
Series: at3_sarjanimeke
Unit: at3_aytunniste
Inclusive dates: at3_ayalkuvuosi - at3_ayloppuvuosi"
Säilytettävästä kuvasta ei poisteta mitään metatietoja digitaaliarkistossa.
JPEG-kuvista sen sijaan poistetaan kaikki muut paitsi ylläolevat tiedot.

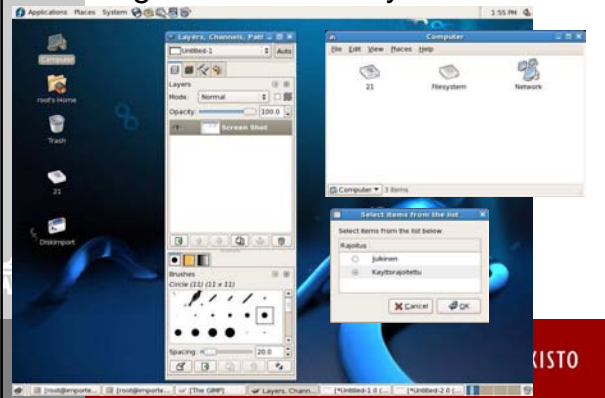
KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Digitaaliarkistoon syöttäminen

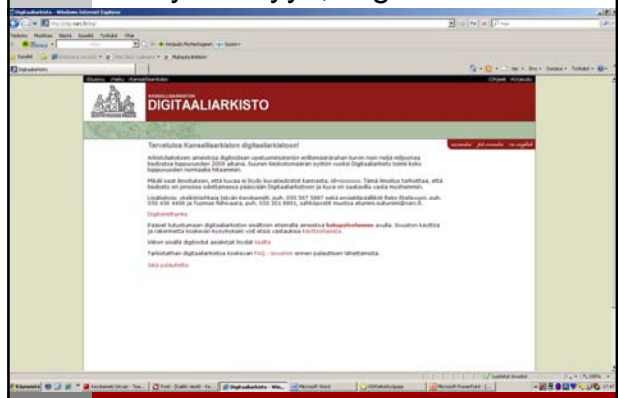
KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Digitaaliarkistoon syöttäminen

KANSALLISARKISTO

Käytettävyys, Digitaaliarkisto

Käytettävyys, "portit"

2010

Arkistolaitoksen aineiston digitointi jatkuu virkatyönä, kasvanein resurssein ja paremmalla osaamisella

Digitaaliarkistossa 5.000.000 tiedostoa alkuvuonna 2010, 1-2M/v

Mikrokuvaus- ja digitointiohjelma – uudet päivityskriteerit liittyen aineistovalintoihin

Yhteistyö tutkijoiden kanssa, seminaari 27.11.2009
"Historiantutkimus ja arkistojen digitaaliset aineistot"
Kansallisarkistossa

Yhteistyö vanhimman kirkonkirja-aineiston digitoinnissa (ns. mormonifilmit), Suomen Sukututkimusseura, GSU – n. 5.000.000 mikrofilmiotoksen digitointi ja indeksointi

Yhteistyöhankkeet digitoinnissa kasvavassa roolissa

Digitaaliarkiston käytettävyyden parantaminen edelleen

ARCHIVVM

KANSALLISARKISTO
RISARKKIVET

Laatukriteerit: <http://www.narc.fi/Arkistolaitos/pdf-ohjeet/Digitoinnin%20laatukriteerit2.pdf>

Digitaaliarkisto: <http://digi.narc.fi/digi/>

istvan.kecskemeti@narc.fi 050-5675887

ARCHIVVM

KANSALLISARKISTO
RISARKKIVET